

Řízení ve věcech péče o nezletilé

V případě začínající nezletilé profesionální sportovkyně je sportovní činnost spojena s podřízením rodinných a sociálních vazeb, včetně trávení volného času, tréninkovému režimu a účasti na turnajích podle pokynů sponzora, tj. osoby, která v počátečním období jejího sportovního růstu hradí s tím vznikající náklady. Motivem tohoto sponzoringu je zpravidla získání podílu na budoucích příjmech sportovkyně. Pokud toto upravující smlouva zajišťuje po dobu více let a přiznává právo na uzavření pokračující smlouvy za stejných podmínek, za nichž byla uzavřena původní smlouva, nejde o běžnou záležitost, a proto k ní zákonní zástupci potřebují rozhodnutí soudu.

(Rozsudek Nejvyššího soudu České republiky sp.zn. 33 Cdo 2275/2011, ze dne 25.6.2014)

Nejvyšší soud České republiky rozhodl ve věci žalobce Impex Brecka & Co. se sídlem v Z., zastoupeného JUDr. T.S., advokátem se sídlem v P., proti žalované D. C., zastoupené JUDr. A.M., advokátem se sídlem v P., o 41.341,153 USD s příslušenstvím, vedené u Obvodního soudu pro Prahu 5 pod sp. zn. 11 C 339/2003, o dovolání žalované proti rozsudku Městského soudu v Praze ze dne 6. října 2010, č. j. 19 Co 263/2010-264, tak, že rozsudek Městského soudu v Praze ze dne 6. října 2010, č. j. 19 Co 263/2010-264, jímž byl potvrzen rozsudek Obvodního soudu pro Prahu 5 ze dne 9. září 2009, č. j. 11 C 339/2003-228, v části ukládající žalované povinnost zaplatit žalobci 41.341,153 USD s 3,5 % úrokem z prodlení ročně od 27. 12. 2002 do zaplacení, a ve výroku o nákladech řízení, jakož i rozsudek Obvodního soudu pro Prahu 5 ze dne 9. září 2009, č. j. 11 C 339/2003-228, kterým byla žalované uložena povinnost zaplatit žalobci 41.341,153 USD s 3,5 % úrokem z prodlení ročně od 27. 12. 2002 do zaplacení a bylo rozhodnuto o nákladech řízení, se ruší a v uvedeném rozsahu se věc vrací Obvodnímu soudu pro Prahu 5 k dalšímu řízení.

Z odůvodnění:

Obvodní soud pro Prahu 5 (dále jen „soud prvního stupně“) rozsudkem ze dne 9. září 2009, č. j. 11 C 339/2003-228, uložil žalované povinnost zaplatit žalobci 58.875,90 USD s 4 % úrokem z prodlení od 27. 12. 2002 do zaplacení (výrok I.), zamítl žalobu o zaplacení 91.450,10 USD s 4 % úrokem z prodlení od 27. 12. 2002 (výrok II.) a rozhodl o nákladech řízení (výrok III.). Vzal za prokázané, že žalobce a žalovaná „prostřednictvím svých rodičů“ podepsali smlouvu datovanou dnem 1. 10. 1994 „o sponzorování a provádění komplexního managementu hráčky vrcholového tenisu“ (dále též „smlouva“ nebo „předmětná smlouva“). Smlouva byla sjednána na 10 let, konkrétně do 31. 10. 2004, přičemž ji bylo možno vypovědět ve dvouměsíční lhůtě jen z důvodu hrubého porušení povinností žalobcem. Soud prvního stupně se neztotožnil s názorem žalované o neplatnosti smlouvy vycházejícím z úsudku, že rodiče žalované ji nemohli zastupovat při uzavírání smlouvy, neboť nešlo o běžnou záležitost, a k platnosti takového úkonu bylo zapotřebí jeho schválení opatrovnickým soudem, k čemuž nedošlo. Uzavřel, že zákon nevymezuje, co je a co není běžnou záležitostí při zastupování dítěte. Pouze určuje, že nejde-li o běžnou majetkovou záležitost, je zapotřebí k platnosti právního úkonu schválení soudu podle § 28 zákona č. [40/1964](#) Sb., občanského zákoníku ve znění účinném do 31. 12. 2013 (dále jen „obč. zák.“), a § 179 a násl. zákona č. [99/1963](#) Sb., občanského soudního řádu (dále jen „o. s. ř.“). Jestliže pak soud schvaluje již učiněný právní úkon, není tento úkon neplatným jen proto, že nebyl předložen soudu ke schválení, nýbrž se stane neplatným až rozhodnutím soudu. Proto dotčená smlouva nemůže být neplatná jen z toho důvodu, že nebyla předložena opatrovnickému soudu ke schválení. Nebylo potřeba, aby žalovanou (tehdy nezletilou) při

uzavírání smlouvy zastupoval kolizní opatrovník ustanovený soudem podle § 37 odst. 2 zákona o rodině, neboť nehrozil střet zájmů mezi ní a rodiči. Soud prvního stupně vysvětlil, že výhody, jež žalované po dobu prvních tří let platnosti smlouvy pramenily z financování její sportovní kariéry žalobcem, se nemohly projevit v příjmech její rodiny. V rozsahu roční částky 120.000 DM měl žalobce hradit náklady spojené s tenisovou kariérou žalované, s tím, že získá-li žalovaná svou činností nějaký majetkový prospěch, je povinna odevzdat mu dohodnutý podíl. Závazek žalobce tak nesměřoval k výplatě peněz, tj. ke zvýšení majetkových hodnot rodiny žalované, a tím ke snížení rozsahu vyživovací povinnosti rodičů vůči žalované, popř. ke zvýšení jejich životní úrovně. Počínaje čtvrtým rokem účinnosti smlouvy měla tyto náklady hradit již jen žalovaná. Získala-li žalovaná svou sportovní činností nějaký příjem, dosáhla by jej i bez smlouvy s žalobcem. Z uvedených důvodů při uzavírání smlouvy ze dne 1. 10. 1994 neexistoval možný střet zájmů mezi žalovanou a jejími rodiči. Důvodným neshledal soud prvního stupně odstoupení od smlouvy žalovanou pro tvrzené hrubé porušení povinností žalobcem. Po provedeném dokazování sice dospěl k závěru, že plnění poskytované žalobcem nebylo bezchybné, nicméně jeho vady nedosahovaly intenzity hrubého porušení smlouvy, s nímž by bylo spojeno právo odstoupit od smlouvy. S přihlédnutím k tomu, že žaloba byla podána 27. 12. 2002, jejím předmětem byly příjmy žalované do 19. 3. 2001; soud prvního stupně za použití § 136 o. s. ř. určil jejich výši v roce 2000 podle karty hráčky zveřejněné na webových stránkách Sony Ericsson WTA částkou 157.673 USD (z toho částku 33.036 USD získala jako hráčka na 20. - 39. místě žebříčku WTA a částku 124.637 USD jako hráčka na 40 - 69 místě žebříčku WTA) a za rok 2001 (období od 1. 1. do 19. 3.) částkou 35.186 USD (jako hráčka na 40. - 69. místě žebříčku WTA). Jestliže podle smlouvy žalobci náleží 25 % z Prize Money (odměny sportovce) při postavení žalované na 20. - 39. místě žebříčku a 30 % při umístění žalované na 40. - 69. místě žebříčku WTA, je žaloba v rozsahu částky 58.875,90 USD důvodná, a co do částky 91.450,10 USD nikoli. Soud prvního stupně zároveň dodal, že dokazováním nebyly zjištěny žádné příjmy žalované závislé na tenisové činnosti (např. ze sponzoringu, reklamy apod.).

Městský soud v Praze k odvolání obou účastníků řízení rozsudkem ze dne 6. října 2010, č. j. 19 Co 263/2010-264, změnil rozsudek soudu prvního stupně ve vyhovujícím výroku do částky 58.875,90 USD tak, že žalobu zamítl v rozsahu 17.534,747 USD se 4 % úrokem z prodlení ročně od 27. 12. 2002 do zaplacení a 0,5 % úroku z prodlení z částky 41.341,153 USD od 27. 12. 2002 do zaplacení, jinak jej ve zbytku do částky 41.341,153 USD s 3,5 % úrokem z prodlení ročně od 27. 12. 2002 do zaplacení potvrdil; zároveň rozhodl o nákladech řízení před soudy obou stupňů. Odkazuje na odůvodnění rozsudku soudu prvního stupně, se odvolací soud ztotožnil se závěry o podřízení režimu smlouvy právnímu řádu České republiky, o platnosti smlouvy a o neplatném odstoupení od ní. S poukazem na § 9 obč. zák. dodal, že nezletilí jsou buď zcela nezpůsobilí k právním úkonům anebo v závislosti na své individuální rozpoznávací a určovací schopnosti jen k některým z nich. V případech, kdy nejsou k právnímu úkonu způsobilí, jej může učinit jejich zákonný zástupce; podle povahy právního úkonu pak záleží na tom, zda je k jeho platnosti nutné schválení soudem či nikoli. Při posuzování právního úkonu se přihlíží k jeho povaze, druhu a hodnotě nabytého plnění, ke společenským a právním důsledkům nabytí takového plnění, k výdělečným a majetkovým poměrům nezletilého, jakož i k hodnotě případného protiplnění nezletilého apod. Žalovaná smlouvu uzavírala ve věku téměř 16 let, byla tenistkou a měla zájem se dále rozvíjet. Její rodiče byli schopni ji finančně podporovat jen zčásti, neměli zřejmě zkušenosti s tenisovým managementem, a proto s žalovanou přistoupili k uzavření sporné smlouvy, která jí zajistila úhradu nákladů tenisové kariéry po dobu tří let. Až od čtvrtého roku trvání smlouvy si výdaje spojené s tenisem musela hradit sama a v návaznosti na umístění v žebříčku WTA taktéž poskytovat finanční plnění určené procentním podílem žalobci. Podle odvolacího soudu při uzavírání smlouvy nešlo o střet zájmů mezi žalovanou a jejími rodiči ve smyslu § 37 odst. 1 zákona o rodině; uzavřením smlouvy se rodiče nezbavili zákonné povinnosti k výchově a výživě tehdy nezletilé žalované. Účelem a cílem smlouvy byl totiž pouze rozvoj tenisové kariéry žalované. Bez bližšího odůvodnění odvolací soud přijal závěr, že nešlo o úkon podle § 28 obč. zák., který by bylo možno hodnotit jako nikoli běžnou záležitost při správě a

nakládání s majetkem žalované. Shodně se soudem prvního stupně má zato, že žalobce neporušil hrubým způsobem své smluvní povinnosti, což by zavdalo příčinu k odstoupení od smlouvy žalovanou. Ve vztahu k námitce promlčení dodal, že nepromlčené jsou nároky žalobce od 27. 12. 1999, tj. plnění za rok 2000 až do března 2001. Důvodem pro změnu vyhovujícího výroku rozsudku soudu prvního stupně bylo to, že soud prvního stupně při výpočtu čistých příjmů žalované vycházel z karty hráčky vedené u Sony Ericsson WTA (viz webové stránky), na které jsou ovšem uváděny hrubé příjmy. Po doplnění dokazování odvolací soud zjistil čistý příjem žalované za rok 2000 ve výši 115.725,56 USD, z níž byla žalobci podle smlouvy povinna odvést 33.471,793 USD. Čistý příjem žalované za rok 2001 představoval částku 26.231,20 USD, z níž žalobci náleží 7.869,36 USD.

V dovolání, jehož přípustnost žalovaná (dále též „dovolatelka“) spojuje se zněním § 237 odst. 1 písm. c) o. s. ř., namítá nesprávné právní posouzení věci a s řešením jí označených právních otázek spojuje zásadní právní význam rozhodnutí odvolacího soudu. Není srozuměna se závěrem, že byla způsobilá uzavřít předmětnou smlouvu. Šlo o právní úkon, který s přihlédnutím k věku neodpovídal její rozumové a volní vyspělosti, a tak, přestože smlouvu podepsala, nemá pro ni „žádné právní účinky“. Jestliže nebyla způsobilá k tomuto právnímu úkonu, mohli by smlouvu uzavřít její zákonní zástupci (rodiče) na základě § 26 obč. zák., pokud by ve smyslu § 37 zákona o rodině nešlo o střet zájmů, tak jak tomu bylo v posuzovaném případě. Možnost kolize vyplývá z toho, že její výnosy ze sportovní činnosti znamenaly naději na významný majetkový prospěch rodičů, neboť by – ať již zcela nebo zčásti - je zbavovaly jejich zákonné vyživovací povinnosti. Nehledě na to, že její příjmy by zvyšovaly životní úroveň celé jejich rodiny, neboť žalovaná měla podle § 31 odst. 4 zákona o rodině povinnost přispívat podle svým možnostmi a výdělkových poměrů na úhradu společných potřeb rodiny. Takový motiv jednání rodičů nelze vyloučit, uváží-li se přislíbená podpora žalobce po dobu prvních tří let od uzavření smlouvy. „I když ovlivnění rodičů v tomto směru není prokázáno, není ani vyloučeno, což pro naplnění skutkové podstaty § 37 odst. 1 zákona o rodině plně postačuje“. Dovolatelka má zato, že nešlo o běžnou záležitost, k níž nebylo třeba schválení soudu podle § 28 obč. zák. a § 179 o. s. ř., s přihlédnutím k tomu, že ji smlouva dlouhodobě (10 let) zavazovala, vztahovala se i na dobu po dosažení zletilosti, výhody ji poskytovala jen po dobu prvních třech let, s přihlédnutím k charakteru závazků a k tomu, že výše finančního protiplnění závisela v mnoha případech na nejistých okolnostech, které nemohla předvídat ani ovlivnit, s tím, že šlo o odvážnou smlouvu, při jejímž uzavření bylo nutno zhodnotit míru výhod a rizik. Uzavření takové smlouvy představuje nakládání s majetkem nezletilé, neboť smlouva ji zavazovala k řadě povinností (její budoucí majetek zatěžující) podle článků V., VI., VII. a potažmo II. smlouvy. Z větší části jde o závazky, které přenášely rozhodování z rodičů žalované na žalobce. Jelikož k takovým závazkům nebyl udělen souhlas soudu podle § 179 o. s. ř., nemůže být smlouva platná. S tímto odůvodněním žalovaná navrhl zrušit rozsudek odvolacího soudu v rozsahu, jímž byl potvrzen rozsudek soudu prvního stupně.

Podle § 236 odst. 1 zákona č. [99/1963](#) Sb., občanského soudního řádu ve znění účinném do 31. 12. 2012 (srovnej čl. II. bod 7. zákona č. [404/2012](#) Sb., a čl. II. bod 2. zákona č. [293/2013](#) Sb. - dále opět jen „o. s. ř.“), lze dovoláním napadnout pravomocná rozhodnutí odvolacího soudu, pokud to zákon připouští.

Dovolání v dané věci může být přípustné jen podle § 237 odst. 1 písm. c) o. s. ř.

Předpokladem přípustnosti dovolání podle § 237 odst. 1 písm. c) o. s. ř. je závěr dovolacího soudu, že rozhodnutí odvolacího soudu nebo některá v něm řešená právní otázka mají po právní stránce zásadní význam. Podle § 237 odst. 3 o. s. ř. má rozhodnutí odvolacího soudu po právní stránce zásadní význam [odstavec 1 písm. c)] zejména tehdy, řeší-li právní otázku, která v rozhodování dovolacího soudu dosud nebyla vyřešena nebo která je soudy rozhodována rozdílně, nebo má-li být dovolacím soudem vyřešená právní otázka posouzena jinak; k okolnostem uplatněným dovolacími důvody podle § 241a odst. 2 písm. a) a § 241a odst. 3 o. s. ř. se nepřihlíží.

Bez významu z hlediska přípustnosti dovolání podle § 237 odst. 1 písm. c) o. s. ř. jsou námitky žalované, že při uzavírání smlouvy existoval možný střet zájmů mezi ní a jejími rodiči a že odvolací soud se nezabýval obsahem smlouvy „do hloubky“. Jde totiž o námitky zpochybňující zjištění, z nichž soudy při rozhodování vycházely. Okolnosti nasvědčující možnému střetu zájmů nebyly v řízení prokázány. Skutkový základ sporu nelze při zvažování přípustnosti dovolání podle § 237 odst. 1 písm. c) o. s. ř. zpochybnit, pro dovolací soud je závazný (srov. § 241a odst. 3 o. s. ř.). Je-li v dovolání argumentováno nesprávným právním posouzením věci, tak pouze v tom směru, že pokud by odvolací soud vzal za prokázanou existenci důvodů kolize se zájmy žalované, musel by následně dospět k závěru, že ji rodiče při uzavírání smlouvy nemohli zastupovat.

O rozhodnutí po právní stránce zásadního významu ve smyslu § 237 odst. 3 o. s. ř. jde jen tehdy, jestliže právní otázka, kterou dovolatel za významnou považuje, byla pro rozhodnutí určující. Otázka, na jejímž řešení není rozhodnutí odvolacího soudu postaveno, nemůže vést k závěru o jeho zásadním právním významu, i kdyby jinak splňovala kritéria uvedená v § 237 odst. 3 o. s. ř. (srovnej usnesení Nejvyššího soudu ze dne 9. ledna 2001, sp. zn. 29 Odo 821/2000, a ze dne 25. ledna 2001, sp. zn. 20 Cdo 2965/2000, uveřejněná v Souboru rozhodnutí Nejvyššího soudu, vydávaném nakladatelstvím C. H. Beck, svazku 1, pod č. C 23 a pod č. C 71.). Za takovou je potřeba považovat otázku, zda žalovaná byla způsobilá uzavřít smlouvu s žalobcem; pro rozhodnutí nebyla určující, neboť přestože žalovaná ke smlouvě připojila svůj podpis, smlouvu podepsali (uzavřeli) její zákonní zástupci - rodiče.

V rámci dovolacího důvodu podle § 241a odst. 2 písm. b) o. s. ř. předložila žalovaná dovolacímu přezkumu posouzení správnosti závěru odvolacího soudu, že uzavření smlouvy za tehdy nezletilou žalovanou představovalo běžnou záležitost, k níž nebylo třeba schválení soudu podle § 28 obč. zák.; pro řešení uvedené otázky má rozhodnutí odvolacího soudu po právní stránce zásadní význam, neboť tato otázka nebyla v rozhodovací praxi dovolacího soudu dosud vyřešena.

Podle § 241a odst. 2 písm. b) o. s. ř. lze dovolání podat z důvodu, že rozhodnutí spočívá na nesprávném právním posouzení věci. Právní posouzení věci je obecně nesprávné, jestliže odvolací soud posoudil věc podle právní normy, jež na zjištěný skutkový stav nedopadá, nebo právní normu, sice správně určenou, nesprávně vyložil, případně ji na daný skutkový stav nesprávně aplikoval.

Podle § 8 odst. 1 obč. zák. způsobilost fyzické osoby vlastními právními úkony nabývat práv a brát na sebe povinnosti (způsobilost k právním úkonům) vzniká v plném rozsahu zletilostí.

Podle § 9 obč. zák. nezletilí mají způsobilost jen k takovým právním úkonům, které jsou svou povahou přiměřené rozumové a volní vyspělosti odpovídající jejich věku.

Podle § 26 obč. zák. pokud nejsou fyzické osoby k právním úkonům způsobilé, jednají za ně jejich zákonní zástupci.

Podle § 27 odst. 1 obč. zák. kdo je zákonným zástupcem nezletilého dítěte, upravuje zákon o rodině.

Podle § 28 obč. zák. jestliže zákonní zástupci jsou povinni též spravovat majetek těch, které zastupují, a nejde-li o běžnou záležitost, je k nakládání s majetkem třeba schválení soudu.

Podle § 36 odst. 1 zákona č. [94/1963](#) Sb. ve znění účinném do 31. 7. 1998 (zákon o rodině) rodiče jsou oprávněni a povinni své nezletilé děti zastupovat a spravovat jejich záležitosti.

Jak se podává ze skutkových zjištění soudů obou stupňů v návaznosti na obsah spisu, žalobce a tehdy nezletilá žalovaná (narozená v roce 1979), zastoupená rodiči Ing. S. C., CSc, a Ing. R. C., uzavřeli dne 27. 10. 1994 v Praze smlouvu o sponzorování a provádění komplexního managementu hráče vrcholového tenisu. Jejím předmětem bylo výhradní zastoupení žalované žalobcem v oblasti odborného vedení souvisejícího s aktivní činností hráčky (žalované) v oblasti zajištění trenérů,

sponzorů a dalších činností souvisejících (čl. I. smlouvy). Žalobce byl po dobu platnosti smlouvy oprávněn určovat směr sportovního vývoje hráčky, zejména a) sestavovat a schvalovat tréninkový a zápasový program, b) vybrat se souhlasem rodičů (do 18 let věku) trenéra, c) vybrat manažera, a jako její zástupce d) jednat a uzavírat smlouvy a dohody související se sportovní činností žalované (tj. v souvislosti s reklamou, exhibicí, a smlouvami podle autorského zákona). Zavázal se proplácet žalované cestové, náklady na trenéra, na ubytování a na stravné, na pořízení sportovní výstroje, na vedení účetnictví týkající se činnosti žalované a další výdaje (např. masáže) až do výše 120.000 DM ročně v následujících třech letech s tím, že v dalších letech bude tyto náklady hradit již sama žalovaná. Dovolatelka se zavázala k částečné úhradě těchto nákladů žalobci vyplacením procentem určeného podílu z každé přiznané peněžní i věcné ceny (výhry) v závislosti na jejím umístění v tabulce WTA. Povinností žalované bylo odvést žalobci dále 30 % ze získané odměny z každé exhibice nebo reklamní smlouvy související s tenisem a startovního (čl. II. smlouvy). Povinnosti žalované podle čl. III. smlouvy spočívaly v závazku vynakládat shora uvedené finanční příspěvky výlučně k zabezpečení podmínek pro sportovní činnost, zúčastnit se utkání nebo soustředění organizovaných realizačním týmem a schválených žalobcem, podrobit se výběru trenéra, převést získané příjmy na dohodnutý bankovní účet žalobce u Zürcher Kantonalbank, provádět vyúčtování akcí, jichž se zúčastnila v dohodnuté lhůtě pod sankcí smluvní pokuty. Zavázala se řádně a zodpovědně plnit sjednané povinnosti, vždy a za všech okolností propagovat dobré jméno firmy žalobce, plnit pokyny trenéra, neuzavírat bez vědomí žalobce jakékoliv sponzorské či jiné smlouvy a zachovávat mlčenlivost o obsahu této smlouvy. Naopak žalobce převzal závazek organizačně a materiálně zajistit kvalifikovaný tým včetně tréninkového programu pro vrcholový tenis, zajistit stejně kvalifikovaný doprovod k mezinárodním soutěžím a pečovat o odborný a morální růst žalované jak v oblasti sportovního, tak i mimosportovního života (čl. IV.). Smluvní strany se dohodly na výhradním zastupování žalované žalobcem ve věcech souvisejících se sportovní činností, a že žalobce je oprávněn uzavírat smlouvy s třetími osobami. Žalované byla uložena povinnost informovat žalobce o příležitosti uzavření smlouvy se stejným či obdobným obsahem, zejména o dalším sponzorování. Smlouvy uzavřené žalobcem se zavázala žalovaná dodržovat (čl. V. smlouvy). Smlouva byla uzavřena na dobu 10 let, přičemž před uplynutím této doby ji mohla každá smluvní strana vypovědět ve dvouměsíční výpovědní lhůtě jen v případě hrubého porušení povinností druhé smluvní strany. Žalobce mohl smlouvy vypovědět též v případě, že se žalovaná zraní nebo onemocní na dobu delší než tři měsíce. Každoročně měl být stanoven (formou dodatku) výkonnostní cíl žalované, jehož nesplnění by mohlo být důvodem výpovědi smlouvy žalobcem. Po doručení výpovědi žalobce pro hrubé porušení smlouvy se žalovaná zavázala do 30 dnů zaplatit mu částku rovnající se úhrně výši žalobcem investovaných prostředků do její sportovní činnosti sníženou o jí již splacenou částku. Jen v případě, že žalovaná ukončí sportovní kariéru před uplynutím smlouvy ze zdravotních, odborně ověřených důvodů nebude žalobce uvedenou částku požadovat, s tím, že smlouva zůstane nadále v platnosti (čl. VI. smlouvy). Po dohodě s rodiči měl žalobce zajistit možnost studia žalované tak, aby co možná nejlépe odpovídalo potřebám žalované z pohledu rozvoje její osobnosti i z pohledu sportovního rozvoje (čl. VII. odst. 1 smlouvy). Po uplynutí doby, na kterou byla smlouva sjednána, bylo žalobci přiznáno právo opce, tzn. uzavřít novou smlouvu za týchž podmínek, nepředloží-li třetí osoba výhodnější nabídku. Při doručení nabídky žalobcem platí právo opce na prodloužení smlouvy o dalších 5 let, přičemž odvody ve prospěch žalobce budou řešeny novým dodatkem, s tím, že každopádně nepřesáhnou 15 % při umístění na 1. - 9. místě podle WTA, resp. 20 % při umístění na 20. místě a hůře. Oba rodiče žalované prohlásili, že obsah smlouvy s nezletilou projednali a vysvětlili jí význam jejich jednotlivých ustanovení. Současně prohlásili, že smlouvu uzavírají jako její zákonní zástupci (čl. VII. odst. 3. a 4. smlouvy), a že jednotlivá ustanovení této smlouvy, její ujednání a závazky jsou ku prospěchu další tenisové činnosti žalované a v uzavření smlouvy spatřují jeden z předpokladů pokračování v realizaci jejích zájmů. Žalovaná se zavázala uzavřít patřičná úrazová, životní a další pojištění podle návrhu žalobce, která jí budou hrazena po dobu, v níž bude proplácet náklady žalované v rozsahu dohodnuté částky; po této době si je bude již platit sama. Částky získané z pojistných plnění budou děleny mezi žalobce a žalovanou v poměru 50:50 % (čl. VII. odst. 5 a 6.

smlouvy). Smlouva byla uzavřena na dobu 10 let, čímž smluvní strany rozuměly období do 31. 12. 2004 (čl. VIII. odst. 1. smlouvy). Dodatkem č. 1 uzavřeným dne 26. 2. 1996 byly upřesněny podmínky bodu II. smlouvy ze dne 1. 10. 1994, tj. způsob „krytí“ nákladů žalobce žalovanou procentuální srážkou z jejího čistého příjmu podle umístění v žebříčku WTA; zároveň se smluvní strany dohodly na definici ve smlouvě použitých výrazů (např. na pojmu měny, devizového kurzu apod.).

Fyzická osoba nabývá způsobilost k právním úkonům, tj. vlastními právními úkony nabývat práv a brát na sebe povinnosti (§ 8 odst. 1 obč. zák.), postupně (srovnej § 9 obč. zák.), tzn. že od počátku je zcela nezpůsobilá k právním úkonům a úplně způsobilosti dosáhne až nabytím zletilosti (§ 8 odst. 2 věta první obč. zák.); před dosažením tohoto věku se zletilosti nabývá jen uzavřením manželství. Okruh právních úkonů, k nimž se postupem času stává nezletilý způsobilý, se neustále zvětšuje, avšak do okamžiku nabytí zletilosti nikdy nezahrne veškerá právní jednání. Občanský zákoník platný do konce roku 2013 přiznává nezletilým způsobilost k právním úkonům v závislosti na jejich rozpoznávací a volní vyspělosti. Rozumovou vyspělostí se přitom rozumí schopnost posoudit následky svého vlastního jednání, volní vyspělost vyjadřuje schopnost ovládnout své jednání. Právní úkon je svou povahou přiměřený těmto vyspělostem, pokud je nezletilý schopen posoudit podstatu takového právního úkonu, uvědomit si nejen pozitivní, ale i veškeré negativní následky, jež jsou s právním úkonem spojeny, a v souladu s tím adekvátním způsobem jednat. Uvedené znamená, že čím nižší je věk nezletilého, tím více vyvstává potřeba obezřetně vážit, zda v právním úkonu nevidí jenom bezprostřední pozitiva a zda přitom neopouští stranou svých úvah případné povinnosti, které z jeho jednání v budoucnu vzniknou, případně zda k nim nepřistupuje lehkomyšlně (srovnej Kindl, M., Fiala, J. a kolektiv, Občanský zákoník, Komentář, Díl I., Wolters Kluwer, Praha, 2009). Kritérium uvedené v § 9 obč. zák. je nutno chápat v tom smyslu, zda určitý právní úkon zpravidla odpovídá rozumové a volní vyspělosti nezletilých určitého věku. Učiní-li nezletilý právní úkon, k němuž není způsobilý, jde o právní úkon absolutně neplatný (§ 38 odst. 1 obč. zák.). Takové právní úkony, může učinit v jeho zastoupení zákonný zástupce. Z uvedené právní úpravy vyplývá, že běžné majetkové záležitosti vyřizuje zákonný zástupce za zastoupeného sám, naproti tomu nikoliv běžné majetkové záležitosti vyžadují k platnosti právního úkonu schválení soudu. Soud již učiněný právní úkon zákonným zástupcem nezletilého v neběžné majetkové záležitosti (srovnej § 28 obč. zák. a § 179 o. s. ř.) schválí jen tehdy, jestliže je to v zájmu zastupovaného. Pokud tuto majetkovou záležitost neschválí, je právní úkon zákonného zástupce neplatný (schválení soudem se vyžaduje „k platnosti právního úkonu“). Zda jde o běžnou či neběžnou majetkovou záležitost při správě majetku, je třeba vždy posoudit na základě jednotlivých okolností a celkové povahy konkrétního případu. Za neběžnou majetkovou záležitost, která vyžaduje schválení soudu, lze na základě poznatků a zkušeností právní praxe považovat např. nabytí či převod motorového vozidla (nikoliv však běžného jednostopého vozidla), nabytí či převod nemovité věci, resp. podílu k ní, pro zastoupeného či zastoupeným, odmítnutí dědictví, uzavření dědické dohody, nakládání se stavebním spořením, prodej akcií nezletilého majitele atd. (k tomu srovnej – Švestka, J., Spáčil, J., Škárková, M., Hulmák, M., a kolektiv, Občanský zákoník I., Komentář, C. H. BECK, 2. vydání, 2009, str. 298, z judikatury např. Nejvyšší soud, Cpjf 45/83, Sborník IV., str. 353, rozsudek Nejvyššího soudu ČSR ze dne 20. února 1981, publikovaný jako R 48/84 Sbírky soudních rozhodnutí a stanovisek, rozsudek Nejvyššího soudu ČR ze dne 13. září 2001, sp. zn. 25 Cdo 1005/99, publikovaný pod C 736 v Souboru rozhodnutí Nejvyššího soudu ČR vydávaném nakladatelstvím C. H. Beck, rozsudek Nejvyššího soudu ze dne 23. února 2011, sp. zn. 33 Cdo 2912/2008, který je veřejnosti k dispozici na webových stránkách Nejvyššího soudu www.nsoud.cz). Právní úkon přesahující rámec běžné záležitosti při nakládání s majetkem nezletilého dítěte, který za něho učinil zákonný zástupce, aniž byl schválen soudem ve smyslu § 28 obč. zák., je absolutně neplatný pro jeho rozpor se zákonem podle § 39 obč. zák. a nemůže vyvolat zamýšlené právní následky. Ačkoli ustanovení § 28 obč. zák. pojednává výslovně jen o nakládání s majetkem, není důvod se zřetelem k ustanovení § 36 zákona o rodině ve znění účinném do 31. 7. 1998 (povinnost a oprávnění rodičů k zastupování a ke správě záležitostí nezletilých) do okruhu právních úkonů, k jejichž platnosti je potřeba schválení soudu, nezahrnout i jiné, než jen ryze

majetkové záležitosti, jestliže jsou s to zasáhnout do majetkové sféry nezletilého, tj. včetně závazků a pohledávek (srovnej Sborník III. Nejvyšší soud, SEVT, 1980, str. 277).

Na základě shora řečeného, vycházejí z dílčího závěru, že žalovaná nebyla způsobilá k uzavření sporné smlouvy a že ji mohli uzavřít jen její zákonní zástupci, je potřeba zodpovědět otázku, zda uzavření smlouvy, z níž nezletilé sice vzniklo právo na plnění, ale kterou byly zároveň založeny její závazky s omezenou možností výpovědi smlouvy po dosažení zletilosti žalované, představuje běžnou záležitost, k níž nebylo potřeba schválení soudem.

Nelze pominout, že v případě začínající nezletilé profesionální sportovkyně (tenistky) je sportovní činnost spojena s podřízením rodinných a sociálních vazeb, včetně trávení volného času, tréninkovému režimu a účasti na turnajích podle pokynů sponzora, tj. osoby, která v počátečním období jejího sportovního růstu hradí s tím vznikající náklady. Motivem tohoto sponzoringu je zpravidla získání podílu na budoucích příjmech sportovkyně. Sporná smlouva, přestože zajišťovala žalované refundaci nákladů spojených s vrcholovým tenisem po dobu prvních tří let (tj. do roku 1997) a zajišťovala ji materiálně-sportovní zázemí, ji zavazovala do 31. 10. 2004, přičemž i po tomto datu přiznávala žalobci právo na uzavření pokračující smlouvy za stejných podmínek, za nichž byla uzavřena původní smlouva o sponzorování a provádění komplexního managementu hráčky vrcholového tenisu. Již jen pro neúměrně dlouhou dobu trvání závazků (povinností žalované k plnění ve prospěch žalobce), omezení žalované v otázkách rozhodování o dalším sportovním směřování po dosažení zletilosti a pro v podstatě nevypověditelnost smlouvy, je na místě závěr, že nešlo o běžnou záležitost, a proto k ní zákonní zástupci žalované potřebovali rozhodnutí soudu; soudní rozhodnutí totiž představuje opatření k ochraně zájmů nezletilé žalované.

Z výše uvedeného je zřejmé, že se žalované podařilo zpochybnit správnost právního závěru odvolacího soudu, že uzavření smlouvy o sponzorování a provádění komplexního managementu rodiči žalované jako jejími zákonnými zástupci, je běžnou záležitostí při nakládání s majetkem nezletilého dítěte, která nepodléhá schválení soudem ve smyslu § 28 obč. zák.

Nejvyššímu soudu tudíž nezbylo než rozsudek odvolacího soudu v dovoláním napadeném rozsahu včetně akcesorického výroku podle § 243b odst. 2 věty za středníkem o. s. ř. zrušit. Protože důvody, pro které byl zrušen rozsudek odvolacího soudu, platí i ve stejném rozsahu na rozsudek soudu prvního stupně, zrušil Nejvyšší soud i toto rozhodnutí a věc vrátil Obvodnímu soudu pro Prahu 5 k dalšímu řízení (§ 243b odst. 3 věta druhá o. s. ř.).

(zdroj: www.nsoud.cz)

© EPRAVO.CZ - Sbírnka zákonů, judikatura, právo | www.epravo.cz

Další články:

- [Střídavá péče](#)
- [Restituce](#)
- [Majetková podstata \(exkluzivně pro předplatitele\)](#)
- [Náhrada škody \(exkluzivně pro předplatitele\)](#)
- [Odpovědnost státu za újmu \(exkluzivně pro předplatitele\)](#)
- [Předběžné opatření](#)
- [Valná hromada \(exkluzivně pro předplatitele\)](#)
- [Pracovní doba](#)

- [Exekuce](#)
- [Důkazní břemeno](#)
- [Dokazování, neúčinnost právního jednání](#)